

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра клінічної фармакології та внутрішньої медицини
Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Внутрішня медицина»

Нормативний освітній компонент

Очна форма здобуття освіти

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: «Медицина»

Другого магістерського рівня вищої освіти

Курс 5

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
клінічної фармакології та внутрішньої
медицини

Протокол від
«27» серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Князькова І.І.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем професійної підготовки дисциплін
терапевтичного профілю

Протокол від
« 31» серпня 2021 року № 1

Голова методичної комісії з терапевтичних
дисциплін ХНМУ

(підпис)

Кравчун П.Г.
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Князькова Ірина Іванівна – завідувачка кафедри клінічної фармакології та внутрішньої медицини, д. мед. н., професорка
2. Біловол Олександр Миколайович – академік НАМН України, професор кафедри, д. мед. н., професор
3. Дунаєва Інна Павлівна – к.мед.н., доцентка кафедри клінічної фармакології та внутрішньої медицини
4. Ільченко Ірина Анатоліївна - к.мед.н., доцентка кафедри клінічної фармакології та внутрішньої медицини
4. Кірієнко Олександр Миколайович- доцент кафедри, к.мед.н., доцент.

Інформація про викладачів, що викладають дисципліну

ППП	Контактний тел.	E-mail:	Адреса кафедри	Розклад занять	Консультації
Князькова Ірина Іванівна	098-427- 73-29	iknyazkova@ukr.net	Пр.Л.Малої, 2а, ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т.Малої НАМН України»	Відповідно до розкладу занять	Відповідно до графіку консультацій
Біловол	057-393-	knmu.clinph	---"---	---"---	---"---

Олександр Миколайович	90-47	arm@gmail.com			
Ільченко Ірина Анатоліївна	050-902- 59-51	iryna.a.ilchenko@gmail.com	---"---	---"---	---"---
Дунаєва Інна Павлівна	097-254- 02-13	ip.dunaieva @kn mu.ed u.ua	---"---	---"---	---"---
Кірієнко Олександр Миколайович	050-281- 78-79	om.kirienko @knmu.edu. ua	---"---	---"---	---"---
Лаба Олена Вікторівна	097-962- 14-58	ov.laba@kn mu.edu.ua	---"---	---"---	---"---
Молодан Дмитро Володимирович	050-266- 68-35	dv.molodan @knmu.edu. ua	---"---	---"---	---"---
Барбашова Вікторія Олександрівна	097-270- 37-74	vo.barbasho va@knmu.e du.ua	---"---	---"---	---"---

Місце проведення практичних занять: учбові кімнати кафедри клінічної фармакології та

внутрішньої медицини на базі ДУ «Національний інститут терапії ім. Л.Т. Малої НАМН України» (пр. Л.Т. Малої 2А, м. Харків).

Місце проведення лекцій: аудиторія ДУ «Національний інститут терапії ім. Л.Т. Малої НАМН України» (пр. Л.Т. Малої 2А, м. Харків).

Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (у відповідності до розкладу).

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Внутрішня медицина» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі - ОПП) 222 «Медицина» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий магістерський рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності «Медицина»

Опис навчальної дисципліни (анотація). Навчальна дисципліна «Внутрішня медицина» для студентів 5 курсу І медичного факультету викладається з метою вивчення студентами основ внутрішньої медицини з акцентом на надбанні навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, проведенні диференціальної діагностики, основних схем лікування та профілактики захворювань серцево-судинної системи, ревматології та військової терапії.

Курс - 5

Конкретний семестр/навчальний рік – IX та X семестри 2021-2022 навчальний рік

Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС – 4, всього годин 120

Лекції -12 годин

Практичні заняття – 94 години

Самостійна робота студентів – 14 годин

Вид контролю - іспит.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Внутрішня медицина» є вивчення методики, теорії та практики діагностики, лікування та профілактики захворювань серцево-судинної системи, суглобів та сполучної тканини та військової терапії.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Внутрішня медицина» для студентів 5 курсу І медичного факультету:

- базується на вивченні студентами навчальних дисциплін анатомія людини, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, пропедевтика внутрішньої медицини й інтегрується з ними;
- сприяє вивченню студентами клінічних дисциплін (хірургія - зокрема кардіохірургія – лікування гострого інфаркту міокарду, перикардитів, кардіоміопатій тощо), акушерство (ведення вагітних з артеріальною гіпертензією, кардіоміопатією вагітних), офтальмологія (діагностика артеріальної гіпертензії), дерматологія (захворювання сполучної тканини, васкуліти), соціальна медицина, підготовка офіцерів запасу галузі знань "Охорона здоров'я", спеціальність "Медицина";
- передбачає формування умінь застосування знань з внутрішньої медицини в процесі подальшого навчання в професійній діяльності.

Пререквізити. Вивчення дисципліни «Внутрішня медицина» передбачає попереднє засвоєння кредитів з таких дисциплін: нормальна анатомія, нормальна фізіологія, патологічна фізіологія, медична генетика, біофізика,

біохімія, клінічна біохімія, мікробіологія, вірусологія, інфекційні хвороби, фармакологія, принципи доказової медицини.

Постреквізити. Разом з дисципліною «Внутрішня медицина» повинні вивчатися екстрена та невідкладна медична допомога, клінічна фармакологія, ендокринологія, клінічна імунологія, алергологія, імунологія.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE: <http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2219>

1. Мета та завдання дисципліни

1.1. Метою навчання навчальної дисципліни «Внутрішня медицина» є навчання магістрів володінню достатнім обсягом теоретичних знань та практичних навичок для проведення фізикального обстеження хворого, призначення додаткових досліджень для встановлення діагнозу, визначення особливостей перебігу хвороби та ускладнень, призначення раціональної індивідуалізованої лікарської терапії, враховуючи особливості організму, перебіг та форму захворювання, наявність супутньої патології, на основі даних доказової медицини.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є набуття магістрами компетентностей згідно освітньо-професійної програми «Медицина» другого (магістерського) рівня вищої освіти:

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами **компетентностей**:

- **інтегральна:** Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- **загальні:**

1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії
3. Здатність до здійснення саморегуляції та ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в новій ситуації
4. Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
5. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим
8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

11. Здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо

- **спеціальні (фахові, предметні):**

1. Здатність до встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання

2. Навички збирання інформації про пацієнта

3. Здатність до оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень

4. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань

5. Здатність до діагностування невідкладних станів

6. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів

7. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги

8. Навички надання екстреної медичної допомоги

9. Навички виконання медичних маніпуляцій

10. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань

11. Здатність до визначення лікувального харчування при лікуванні захворювань

12. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів

13.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **програмних результатів навчання:**

- здатність ефективно використовувати знання етіології, патогенезу, клінічної картини, особливостей перебігу та можливих ускладнень, сучасних методів клінічного, лабораторного, інструментального обстеження хворих та методів лікування і показання до їх застосування при основних захворюваннях серцево-судинної, кістково-м'язової систем, сполучної тканини;

- здатність самостійно опановувати нові знання та оновлювати й інтегрувати набуті знання при основних захворюваннях серцево-судинної, кістково-м'язової систем, сполучної тканини;

- здатність оцінювати роль нових підходів до діагностики і лікування основних захворюваннях серцево-судинної, кістково-м'язової систем, сполучної тканини.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальних навичок (Soft skills):**

- Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують до фахівців та нефахівців.

- Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності

- Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату.

- Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії

- Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів рідну мову. Використовувати іноземну мову у професійній діяльності
- Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності
- Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.
- Встановлювати зв'язки по вертикалі та горизонталі в залежності від практичної ситуації.
- Встановлювати зв'язки для забезпечення якісного виконання робіт.
- Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків.
- Здатність донести свою громадську та соціальну позицію.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин 4 кредити ЄКТС.

Розділ дисципліни 1. Основи діагностики, лікування та профілактики хвороб серцево-судинної системи.

Тема 1. Есенціальна артеріальна гіпертензія. Нейроциркуляторна дистонія. Визначення. Роль порушень центральних та ниркових механізмів регуляції артеріального тиску, ендотеліальної функції та інших факторів. Класифікація. Клінічні прояви та дані додаткових методів дослідження. Ураження органів-мішеней. Диференційний діагноз. Стратифікація ризику. Ускладнення. Немедикаментозне та медикаментозне лікування. Ускладнені та неускладнені гіпертензивні кризи, особливості лікувальної тактики. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Нейроциркуляторна дистонія.

Визначення. Етіологія та патогенез. Класифікація. Особливості клінічних синдромів. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Диференційована терапія. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 2. Вторинні (симптоматичні) артеріальні гіпертензії.

Визначення. Основні причини. Особливості клініки, діагностики ниркових (реноваскулярних, ренопаренхіматозних), ендокринних (синдром і хвороба Іценко-Кушинга, феохромоцитома, синдром Конна, дифузний токсичний зоб) і гемодинамічних (ізольована систолічна артеріальна гіпертензія, коарктація аорти) артеріальних гіпертензій. Артеріальна гіпертензія при вагітності. Значення лабораторних і інструментальних методів для диференційної діагностики та верифікації діагнозу. Лікування, в тому числі хірургічне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 3. Атеросклероз.

Визначення. Роль гіперліпідемій, загального та місцевого запалення, ушкодження судинної стінки і тромбоцитів у розвитку атеросклерозу. Фактори ризику. Особливості клінічних проявів залежно від переважної локалізації (аорта, коронарні, мезентеріальні та ниркові артерії, артерій нижніх кінцівок). Значення лабораторних, променевих та інших інструментальних методів дослідження. Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування. Лікувальна тактика при різних варіантах перебігу. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 4. Хронічний коронарний синдром.

Визначення ХКС. Етіологія. Класифікація ХКС. Особливості клінічного перебігу і діагностики різних варіантів ХКС. Безбольова форма ХКС, післяінфарктний та дифузний кардіосклероз. Особливості клінічних проявів.

Критерії діагнозу. Диференційована терапія різних форм ХКС. Прогноз-модифікуюча терапія. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 5. Гострий коронарний синдром (нестабільна стенокардія і гострий інфаркт міокарда).

Визначення. Класифікація. Особливості клінічного перебігу і діагностики гострого інфаркту міокарда. Критерії діагнозу. Ускладнення гострого інфаркту міокарда (гостра лівошлуночкова недостатність, порушення ритму і провідності серця, розрив міокарда, гостра аневризма серця, післяінфарктний синдром Дреслера та ін.). Діагностика. Лікувальна тактика в різні періоди гострого інфаркту міокарда. Прогноз-модифікуюча терапія. Показання до хірургічного лікування. Реабілітація. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 6. Легеневе серце. Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА)

Визначення ТЕЛА. Фактори ризику. Класифікація. Патогенез порушень гемодинаміки. Клінічний перебіг. Критерії діагнозу, диференційний діагноз. Діагностичне значення змін даних лабораторних та інструментальних методів дослідження. Лікувальна тактика. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Визначення легеневого серця. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічні прояви, зміни даних додаткових методів дослідження у залежності від етіологічного фактора. Диференційний діагноз. Принципи диференційованого лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 7. Інфекційний ендокардит. Набуті вади серця.

Визначення. Етіологія, патогенез. Клінічна картина. Особливості перебігу залежно від збудника. Діагностичні критерії. Значення лабораторних методів і ехокардіографічного дослідження в діагностиці. Диференційний діагноз. Ускладнення (серцева недостатність, емболії, абсцеси та ін.). Лікування. Режим антибактеріальної терапії. Показання до хірургічного лікування. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Набуті вади серця.

Визначення. Вади мітрального, аортального, трикуспідального клапанів. Етіологія, механізми порушень гемодинаміки. Класифікація. Комбіновані мітральні та аортальні вади. Клінічні прояви. Значення неінвазивних та інвазивних методів дослідження. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 8. Міокардити. Ураження серця при COVID-19. Перекардити. і кардіоміопатії.

Визначення. Етіологія та патогенез міокардитів. Клінічні прояви. Значення лабораторних та інструментальних методів дослідження в діагностиці. Критерії діагнозу та диференційний діагноз. Ускладнення. Особливості лікування ураження серця при COVID-19. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Перекардити.

Визначення. Етіологія та патогенез. Класифікація. Особливості клініки, перебігу і діагностики різних варіантів перикардитів. Методи верифікації діагнозу. Диференційний діагноз. Тампонада серця. Показання до пункції перикарду, її діагностичне та лікувальне значення. Диференційована терапія різних форм із урахуванням етіологічних факторів. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 9. Кардіоміопатії.

Визначення. Класифікація. Етіологія та патогенез основних видів кардіоміопатій (запальних, метаболічних, ідіопатичних та ін.). Клінічні прояви. Значення лабораторних та інструментальних методів дослідження в діагностиці. Критерії діагнозу та диференційний діагноз. Ускладнення. Особливості лікування різних видів кардіоміопатій. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 10. порушення ритму серця. Особливості ведення хворих з порушенням ритму серця при COVID-19.

Визначення. Етіологія. Класифікація. Електрофізіологічні механізми аритмій (екстрасистоля, фібриляція та тріпотіння передсердь, суправентрикулярна та шлуночкова тахікардія, фібриляція шлуночків). Клініка, ЕКГ-діагностика та диференціальна діагностика. Ускладнення. Медикаментозні та немедикаментозні методи лікування. Особливості ведення хворих з порушенням ритму серця при COVID-19. Роль електроімпульсної терапії. Невідкладна терапія при пароксизмальних порушеннях ритму та раптовій серцевій смерті. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 11. Порушення провідності серця.

Визначення. Етіологія. Класифікація. Клініка та ЕКГ-діагностика атріовентрикулярних блокад та блокад ніжок пучка Гіса. Тактика при гострих та хронічних порушеннях провідності. Невідкладна допомога при нападі Морганьї-Едамса-Стокса. Показання та принципи електрокардіостимуляції (тимчасової, постійної). Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 12. Гостра і хронічна серцева недостатність.

Визначення. Основні причини. Патогенез порушень центральної та периферичної гемодинаміки при різних формах (недостатність лівих та правих відділів серця). Роль нейрогуморальної активації та ремоделювання серця. Клінічні прояви гострої серцевої і хронічної серцевої недостатності. Особливості перебігу хронічної серцевої недостатності залежно від варіанту (систолічний, діастолічний), стадії та функціонального класу. Діагностика. Значення лабораторних та інструментальних методів дослідження. Невідкладна допомога при кардіогенному набряку легень та кардіогенному шоці. Прогноз-модифікуюча терапія. Класифікація. Роль нейрогуморальної активації та ремоделювання серця. Класифікація. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Розділ дисципліни 2. Основи діагностики, лікування та профілактики хвороб кістково-м'язової системи та сполучної тканини.

Тема 13. Гостра ревматична лихоманка та хронічна ревматична хвороба серця. Системні захворювання сполучної тканини (системний червоний вовчак).

Поширеність, основні етіологічні чинники та патогенетичні ланки ГРЛ. Клінічна картина ГРЛ. Особливості клінічної картини ХРХС в різних вікових групах. Клініко-лабораторно-інструментальна діагностика ГРЛ, діагностичні критерії ревматичних вад серця, диференційна діагностика даної патології. Класифікація ГРЛ та ХРХС. Основні принципи лікування хворих на ГРЛ та ХРХС: (етіотропна та протизапальна терапія ГРЛ) та хірургічних підходів до лікування хворих на ХРХС, засоби первинної та вторинної профілактики ГРЛ та ХРХС.

Системний червоний вовчак.

Визначення. Етіологічні фактори та патогенез. Класифікація. Клінічні прояви залежно від ураження органів і систем та активності хвороби. Значення лабораторних, у тому числі імунологічних, методів дослідження. Діагностичні критерії. Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування з урахуванням ступеню активності. Пульс-терапія. Профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 14. Системні захворювання сполучної тканини (системна склеродермія, дерматоміозит). Визначення. Етіологічні фактори, патогенез. Класифікація. Клінічна картина залежно від ураження органів та систем. Діагностичні критерії, Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування. Профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 15. Системні васкуліти. Геморагічний васкуліт (васкуліт Шенлейн-Геноха), гіперсенситивний васкуліт, вузликовий поліартеріїт. Визначення. Етіологія, патогенез. Клінічні прояви, критерії діагностики. Диференційний діагноз. Лікування. Профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 16. Ревматоїдний артрит.

Визначення. Етіологія, патогенез. Роль порушень імунного статусу в розвитку захворювання. Класифікація. Клінічна картина з урахуванням активності патологічного процесу, стадії захворювання, системних проявів. Значення лабораторних та інструментальних методів для діагностики захворювання, його стадії та активності. Критерії діагнозу, значення дослідження синовіальної рідини. Диференційний діагноз. Ускладнення. Стратегія лікування. Базисна терапія. Тактика лікування глюкокортикоїдами та нестероїдними протизапальними засобами. Профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 17. Остеоартроз.

Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічна картина в залежності від переважної локалізації уражень. Діагностика. Диференційний діагноз. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 18. Подагра.

Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Особливості суглобового синдрому та ураження внутрішніх органів. Критерії діагнозу.

Диференційний діагноз. Ускладнення. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 19. Серонегативні спондилоартропатії (анкілозивний спондилоартрит, реактивні артрити). Реактивні артрити.

Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічна картина. Значення інструментальних та лабораторних методів. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Профілактика. Прогноз та працездатність.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Напрямок підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: 222 «Медицина»	Рік підготовки:
		5-й
		Семестр
		IX-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 106 самостійної роботи студента - 14	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр медицини	Лекції
		6 год.
		Практичні
		48 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		6 год.
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю: іспит

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Артеріальна гіпертензія.	2
2.	Хронічний коронарний синдром.	2
3	Гострий коронарний синдром	2
4	Системні захворювання сполучної тканини.	2
5	Ревматоїдний артрит.	2
6	Остеоартроз.	2
Всього лекційних годин		12

2.2.2 Семінарські заняття. Не передбачені програмою.

2.2.3 Практичні заняття. розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, метод проєктів, дебати, метод «Мозковий штурм», вебінар, спаринг-партнерство (навчання в парах), коучинг (тренінг), віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал, брифінг, інтерв'ю, метод «дельфі», метод «фішбоун», віртуальна операційна, стандартизований пацієнт, використання манекенів високого рівня, міждисциплінарний тренінг та інші.

Методи контролю (наводяться лише ті, які використовуються під час викладання дисципліни):

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; метод портфоліо; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему; стендова доповідь та інші.

Підсумковий контроль: іспит, диференційований залік, залік.

№ з/п	Тема	Кількість акад. годин	Методи навчання	Методи контролю
Розділ 1. Основи діагностики, лікування та профілактики хвороб серцево-судинної системи				
1	Есенціальна артеріальна	4	розповідь-пояснення, бесіда, лекція,	усне опитування (індивідуальне і

	гіпертензія. Нейроциркуляторна дистонія		ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс- метод, стандартизований пацієнт	фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
2	Вторинні артеріальні гіпертензії.	4	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс- метод, стандартизований пацієнт, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
3	Атеросклероз.	4	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс- метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
4	Хронічний коронарний синдром.	5	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс- метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання

5	Гострий коронарний синдром (нестабільна стенокардія, гострий інфаркт міокарда).	5	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
6	Легеневе серце. Тромбоемболія легеневої артерії.	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
7	Інфекційний ендокардит. Набуті вади серця.		розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
8	Міокардіти. Ураження серця при COVID-19. Перикардіти	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання

			пацієнт	
9	Кардіоміопатії	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
10	Порушення ритму серця. Особливості ведення хворих з порушенням ритму серця при COVID-19	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
11	Порушення провідності серця	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
12	Гостра і хронічна серцева недостатність	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання

13	Курація хворого. Захист історії хвороби.	5	стандартизований пацієнт, моделювання процесів і ситуацій	індивідуальні завдання
Разом за розділом 1		62		
Розділ 2.				
Основи діагностики, лікування та профілактики хвороб кістково-м'язової системи та сполучної тканини.				
13	Гостра ревматична лихоманка та хронічна ревматична хвороба серця. Системні захворювання сполучної тканини (системний червоний вовчак).	5	розповідь-пояснення, лекція бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
14	Системні захворювання сполучної тканини (системна склеродермія, дерматоміозит).	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
15	Системні васкуліти.	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
16	Ревматоїдний артрит.	5	розповідь-пояснення, лекція, бесіда, ілюстрація,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне);

			демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
17	Остеоартроз	4	розповідь-пояснення, лекція, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
18	Подагра	4	розповідь-пояснення, , бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
19	Серонегативні спондилоартропатії (анкілозуючий спондилоартрит, реактивні артрити)	4	розповідь-пояснення, лекція, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, віртуальна консультація, кейс-метод, стандартизований пацієнт	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання
Разом за розділом 2		32		

Всього практичних занять	годин	94	

2.2.4. Лабораторні заняття. Не передбачені програмою.

2.2.5. Самостійна робота.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до практичного заняття за темою «Есенціальна артеріальна гіпертензія. Нейроциркуляторна дистонія» <ul style="list-style-type: none"> Опанування методикою вимірювання артеріального тиску Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою 	1
2	Підготовка до практичного заняття за темою «Вторинні артеріальні гіпертензії.» <ul style="list-style-type: none"> Опанування навичками трактування даних ехокардіографії (ЕхоКГ) за темою Опанування навичками аналізу біохімічних показників крові (концентрація креатиніну і сечовини в сироватці крові, розрахунок швидкості клубочкової фільтрації (СКФ), електроліти крові, рівень катехоламінів (норадреналіну) і їх метаболітів (ванилилминдальна кислота, метанефрин і норметанефрін), визначення співвідношення альдостерон / ренін) 	1

3	<p>Підготовка до практичного заняття за темою «Гострий коронарний синдром (нестабільна стенокардія, гострий інфаркт міокарда)»</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою • Опанування навичками аналізу біохімічних показників крові (маркери некрозу міокарда, ліпідограма) 	2
4	<p>Підготовка до практичного заняття за темою «Легеневе серце. Тромбоемболія легеневої артерії».</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опанування навичками трактування даних ЕхоКГ за темою • Опанування навичками аналізу коагулограми, Д-димеру • Опанування навичками трактування даних ангіопульмонографії 	1
5	<p>Підготовка до практичного заняття за темою «Порушення ритму серця»</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою 	1
6	<ul style="list-style-type: none"> • Підготовка до практичного заняття за темою «Порушення провідності серця» • Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою 	1
7	<p>Підготовка до практичного заняття за темою «Гостра ревматична лихоманка. Хронічна ревматична хвороба серця»</p> <p>Опанування навичками трактування біохімічного дослідження крові (гострофазові показники, загальний білок та білкові фракції)</p>	1
8	<p>Підготовка до практичного заняття за темою «Системні захворювання сполучної тканини (системний червоний вовчак)»</p> <ul style="list-style-type: none"> • Опанування навичками трактування даних імунологічного дослідження крові (ANA, dsDNA, Sm-антиген) 	1

9	Підготовка до практичного заняття за темою «Системні захворювання сполучної тканини (системна склеродермія, дерматоміозит)» <ul style="list-style-type: none"> Опанування навичками трактування біохімічного дослідження крові (гострофазові показники, загальний білок та білкові фракції, КФК) Опанування навичками трактування даних імунологічного дослідження крові (SCL-70) 	2
10	Підготовка до практичного заняття за темою «Ревматоїдний артрит.» <ul style="list-style-type: none"> Опанування навичками трактування даних імунологічного дослідження крові (РФ, анти-ЦЦП) Опанування навичками трактування рентгенологічного дослідження суглобів за темою 	1
11	Підготовка до практичного заняття за темою «Остеоартрит» Опанування навичками трактування рентгенологічного дослідження суглобів за темою	1
12	Підготовка до практичного заняття за темою «Подагра» <ul style="list-style-type: none"> Опанування навичками трактування біохімічного дослідження крові (сечова кислота) Опанування навичками трактування рентгенологічного дослідження суглобів за темою 	1
Всього годин самостійної роботи студента		14

3. Критерії оцінювання.

3.1 Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

У зв'язку з тим, що дисципліна вивчається протягом 2-х семестрів, оцінка з дисципліни визначається як середнє арифметичне балів за 2 семестри, протягом яких вивчалась дисципліна, які переводяться у 120-бальну шкалу ЕСТС (табл.1) з додаванням балів, одержаних безпосередньо на іспиті.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів, у тому числі максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 120 балів, а також максимальна кількість балів за результатами іспиту - 80 балів. Мінімальна кількість балів становить 120, у

тому числі мінімальна поточна навчальна діяльність – 70 та за результатами іспиту – 50 балів.

Технологія оцінювання дисципліни.

Оцінювання результатів вивчення дисциплін проводиться безпосередньо після іспиту зазначеного у графіку екзаменаційної сесії. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за **ПНД** та **іспиту** і становить min – 120 до max - 200.

Таблиця 3

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі підсумкові контрольні заняття, заліки та іспити.

Після завершення вивчення дисципліни завуч або викладач виставляють студенту кількість балів та відповідну оцінку у залікову книжку та заповнюють відомості успішності студентів з дисципліни за формою У-5.03Б – **іспит**. Оцінка «**незадовільно**» виставляється студентам, які були допущені до іспиту але не склали його та які не допущені до іспиту.

Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД) включає

1. Вирішення пакету тестових завдань за змістом навчального матеріалу у кількості **30 тестів** (відкрита база тестових завдань ЛІІ «Крок-2». Критерій оцінювання – **90,5%** вірно вирішених завдань);

2. Оцінювання освоєння практичних навичок (критерії оцінювання – «виконав» або «не виконав»);

3. Під час оцінювання знань студента з теоретичних питань, що входять до даного підсумкового заняття студенту виставляється традиційна оцінка, яка конвертується у багатобальну шкалу разом з оцінками за **ПНД** (таблиця 1).

Перерахунок середньої оцінки за **ПНД** та **ПЗ** проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів ХНМУ» (табл. 1)

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Оцінювання теоретичних знань проводиться під час іспиту відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів ХНМУ» (табл. 5)

Таблиця 5

Оцінювання теоретичних знань під час іспиту

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожену відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

3.2. Перелік питань до іспиту:

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

- Есенціальна артеріальна гіпертензія. Нейроциркуляторна дистонія. Визначення. Роль порушень центральних та ниркових механізмів регуляції артеріального тиску, ендотеліальної функції та інших факторів. Класифікація. Клінічні прояви та дані додаткових методів дослідження. Ураження органів-мішеней. Диференційний діагноз. Стратифікація ризику. Ускладнення. Немедикаментозне та медикаментозне лікування. Ускладнені та неускладнені гіпертензивні кризи, особливості лікувальної тактики. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Нейроциркуляторна дистонія. Визначення. Етіологія та патогенез. Класифікація. Особливості клінічних синдромів. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Диференційована терапія. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Вторинні (симптоматичні) артеріальні гіпертензії. Визначення. Основні причини. Особливості клініки, діагностики ниркових (реноваскулярних, ренопаренхіматозних), ендокринних (синдром і хвороба Іценко-Кушинга, феохромоцитома, синдром Конна, дифузний токсичний зоб) і гемодинамічних (ізольована систолічна артеріальна гіпертензія, коарктація аорти) артеріальних гіпертензій. Артеріальна гіпертензія при вагітності. Значення лабораторних і інструментальних методів для диференційної діагностики та верифікації діагнозу. Лікування, в тому числі хірургічне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Атеросклероз. Визначення. Роль гіперліпідемій, загального та місцевого запалення, ушкодження судинної стінки і тромбоцитів у розвитку атеросклерозу. Фактори ризику. Особливості клінічних проявів залежно від переважної локалізації (аорта, коронарні, мезентеріальні та ниркові артерії, артерій нижніх кінцівок). Значення лабораторних, променевих та інших інструментальних методів дослідження. Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування. Лікувальна тактика при різних варіантах перебігу. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Хронічні коронарний синдром. Визначення ХКС. Етіологія. Класифікація ХКС. Особливості клінічного перебігу і діагностики різних варіантів стабільної стенокардії. Безбольова форма ІХС, післяінфарктний та дифузний кардіосклероз. Особливості клінічних проявів. Критерії діагнозу. Диференційована терапія різних форм ІХС. Прогноз-модифікуюча терапія. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Гострий коронарний синдром (нестабільна стенокардія і гострий інфаркт міокарда). Визначення. Класифікація. Особливості клінічного перебігу і діагностики гострого інфаркту міокарда. Критерії діагнозу. Ускладнення гострого інфаркту міокарда (гостра лівошлуночкова недостатність, порушення ритму і провідності серця, розрив міокарда, гостра аневризма серця, післяінфарктний синдром Дреслера та ін.). Діагностика. Лікувальна тактика в різні періоди гострого інфаркту міокарда. Прогноз-модифікуюча терапія. Показання до хірургічного лікування. Реабілітація. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА). Визначення ТЕЛА. Фактори ризику. Класифікація. Патогенез порушень гемодинаміки. Клінічний перебіг. Критерії діагнозу, диференційний діагноз. Діагностичне значення змін даних лабораторних та інструментальних методів дослідження. Лікувальна тактика. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Легеневе серце. Визначення легеневого серця. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічні прояви, зміни даних додаткових методів дослідження у залежності від етіологічного фактора. Диференційний діагноз. Принципи диференційованого лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Вроджені вади серця у дорослих. Визначення. Дефект міжпередсердної і міжшлуночкової перегородок, відкрита артеріальна протока, коарктація аорти. Механізми порушень гемодинаміки, значення легеневої гіпертензії. Значення неінвазивних і інвазивних методів для діагностики і диференційної діагностики. Ускладнення. Синдром Ейзенменгера. Лікування. Показання до хірургічного лікування. Профілактика ускладнень. Прогноз та працездатність.
- Інфекційний ендокардит. Визначення. Етіологія, патогенез. Клінічна картина. Особливості перебігу залежно від збудника. Діагностичні критерії. Значення лабораторних методів і ехокардіографічного дослідження в діагностиці. Диференційний діагноз. Ускладнення (серцева недостатність, емболії, абсцеси та ін.). Лікування. Режимми антибактеріальної терапії. Показання до хірургічного лікування. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Набуті вади серця. Визначення. Вади мітрального, аортального, трикуспідального клапанів. Етіологія, механізми порушень гемодинаміки. Класифікація. Комбіновані мітральні та аортальні вади. Клінічні прояви. Значення неінвазивних та інвазивних методів дослідження. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Міокардити і кардіоміопатії. Визначення. Класифікація. Етіологія та патогенез основних видів кардіоміопатій (запальних, метаболічних, ідіопатичних та ін.). Клінічні прояви. Значення лабораторних та інструментальних методів дослідження в діагностиці. Критерії діагнозу та диференційний діагноз. Ускладнення. Особливості лікування різних видів кардіоміопатій. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Перикардити. Визначення. Етіологія та патогенез. Класифікація. Особливості клініки, перебігу і діагностики різних варіантів перикардитів. Методи верифікації діагнозу. Диференційний діагноз. Тампонада серця. Показання до пункції перикарду, її діагностичне та лікувальне значення. Диференційована терапія різних форм із урахуванням етіологічних факторів. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Порушення ритму серця. Визначення. Етіологія. Класифікація. Електрофізіологічні механізми аритмій (екстрасистоія, фібриляція та тріпотіння передсердь, суправентрикулярна та шлуночкова тахікардії, фібриляція шлуночків). Клініка, ЕКГ-діагностика та диференціальна діагностика. Ускладнення. Медикаментозні та немедикаментозні методи лікування. Роль електроімпульсної терапії. Невідкладна терапія при пароксизмальних порушеннях ритму та раптовій серцевій смерті. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Порушення провідності серця. Визначення. Етіологія. Класифікація. Клініка та ЕКГ-діагностика атріовентрикулярних блокад та блокад ніжок пучка Гіса. Тактика при гострих та хронічних порушеннях провідності. Невідкладна допомога при нападі Морганьї-Едамса-Стокса. Показання та принципи електрокардіостимуляції (тимчасової, постійної). Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Гостра серцева недостатність. Визначення. Основні причини. Патогенез порушень центральної та периферичної гемодинаміки при різних формах (недостатність лівих та правих відділів серця). Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика. Невідкладна допомога при кардіогенному набряку легень та кардіогенному шоці.

- Хронічна серцева недостатність. Визначення. Основні причини. Патогенез порушень центральної та периферичної гемодинаміки при різних формах (недостатність лівих та правих відділів серця). Роль нейрогуморальної активації та ремоделювання серця. Класифікація. Клінічні прояви та їх особливості залежно від варіанту (систолічний, діастолічний), стадії та функціонального класу. Діагностика. Значення лабораторних та інструментальних методів дослідження. Прогноз-модифікуюча терапія. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Гостра ревматична лихоманка та хронічна ревматична хвороба серця: поширеність, основні етіологічні чинники та патогенетичні ланки ГРЛ. Клінічна картина ГРЛ та ХРХС. Особливості клінічної картини ХРХС в різних вікових групах. Клініко-лабораторно-інструментальна діагностика ГРЛ та ХРХС, діагностичні критерії, диференційна діагностика даної патології. Класифікація ГРЛ та ХРХС. Основні принципи лікування хворих на ГРЛ та ХРХС: використання немедикаментозних та медикаментозних (етіотропна терапія, протизапальна) та хірургічних підходів до лікування хворих на ГРЛ та ХРХС, засоби первинної та вторинної профілактики ГРЛ та ХРХС

- Системний червоний вовчак. Визначення. Етіологічні фактори та патогенез. Класифікація. Клінічні прояви залежно від ураження органів і систем та активності хвороби. Значення лабораторних, у тому числі імунологічних, методів дослідження. Діагностичні критерії. Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування з урахуванням ступеню активності. Пульс-терапія. Профілактика. Прогноз та працездатність.

- Системні захворювання сполучної тканини (системна склеродермія, дерматоміозит). Визначення. Етіологічні фактори, патогенез. Класифікація. Клінічна картина залежно від ураження органів та систем. Діагностичні критерії, Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування. Профілактика. Прогноз та працездатність.
- Системні васкуліти. Геморагічний васкуліт (васкуліт Шенлейн-Геноха), гіперсенситивний васкуліт, вузликовий поліартеріїт. Визначення. Етіологія, патогенез. Клінічні прояви, критерії діагностики. Диференційний діагноз. Лікування. Профілактика. Прогноз та працездатність.
- Ревматоїдний артрит. Визначення. Етіологія, патогенез. Роль порушень імунного статусу в розвитку захворювання. Класифікація. Клінічна картина з урахуванням активності патологічного процесу, стадії захворювання, системних проявів. Значення лабораторних та інструментальних методів для діагностики захворювання, його стадії та активності. Критерії діагнозу, значення дослідження синовіальної рідини. Диференційний діагноз. Ускладнення. Стратегія лікування. Базисна терапія. Тактика лікування глюкокортикоїдами та нестероїдними протизапальними засобами. Профілактика. Прогноз та працездатність.
- Остеоартроз. Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічна картина в залежності від переважної локалізації уражень. Діагностика. Диференційний діагноз. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Подагра. Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Особливості суглобового синдрому та ураження внутрішніх органів. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Ускладнення. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Профілактика. Прогноз та працездатність.
- Серонегативні спондилоартропатії (анкілозивний спондилоартрит, реактивні артрити). Анкілозивний спондилоартрит. Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічна картина. Значення інструментальних та лабораторних методів. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Профілактика. Прогноз та працездатність. Реактивні артрити. Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічні прояви реактивних артритів різної етіології. Синдром Рейтера, значення лабораторних і інструментальних методів діагностики. Критерії діагностики, Диференційний діагноз. Лікування, роль антибактеріальної терапії. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

3.3.Контрольні питання

Перелік типових задач діяльності та умінь, що перевіряються при проведенні іспиту:

- Робота з хворим
- Збирати скарги, анамнез хвороби, анамнез життя;
 - Збирати інформацію про загальний стан пацієнта (свідомість, конституція, вгодованість) та оцінюватим зовнішній вигляд (огляд шкіри, підшкірного жирового шару, пальпація лімфатичних вузлів, щитоподібної та молочної залози), обстежувати стан кістково-м'язової системи, суглобів;
- Обстежувати стан органів дихання (огляд грудної клітки, пальпація грудної клітки, перкусія та аускультация легенів);
- Обстежувати стан органів серцево-судинної системи (огляд і пальпація ділянки серця та судин, перкусія меж серця і аускультация серця та судин);
- Обстежувати стан органів травлення (огляд, перкусія, поверхнева і глибока пальпація);

- Проводити штучне дихання під час серцево-легеневої реанімації.
- Проводити закритий масаж серця при легенево-серцевій реанімації.
- Поставити вірогідний (попередній) діагноз захворювання (Список 1).
- Призначити та обґрунтувати лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого із захворюваннями (Список 1).
- Інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень (Список 2)
- Здійснювати диференціальну діагностику при захворюваннях (Список 1).
- Поставити клінічний діагноз захворювань (Список 1).
- Визначати необхідний режим та дієту хворого із захворюваннями (Список 1).
- Визначати принципи та характер лікування (консервативне, оперативне) захворювань (Список 1).
- Діагностувати та надавати допомогу при невідкладних станах (Список 3)
- Виконувати медичні маніпуляції (Список 4)
- Визначати тактику вторинної профілактики хворих, які підлягають диспансерному нагляду.
- Вести медичну документацію щодо пацієнта.

Список 1 (синдроми та симптоми)

1. артеріальна гіпертензія
2. артеріальна гіпотензія
3. біль в грудній клітці
4. біль в кінцівках та спині
5. біль у горлі
6. випіт у плевральну порожнину
7. гарячка
8. геморагічний синдром
9. екзантема, енантема
10. гепатомегалія та гепатолієнальний синдром
11. головний біль
12. задишка
13. запаморочення,
14. кардіомегалія
15. кашель
16. кровохаркання
17. лімфаденопатія
18. набряковий синдром
19. порушення серцевого ритму та провідності
20. суглобовий синдром
21. ціаноз

Список 2 (захворювання)

Хвороби системи кровообігу:

1. аневризми аорти
2. атеросклероз
3. вроджені вади серця

4. вторинна артеріальна гіпертензія
5. ендокардити
6. есенціальна та вторинна артеріальна гіпертензія
7. хронічний ішемічний синдром
8. кардіоміопатії
9. легеневе серце
10. набуті вади серця
11. перикардити
12. порушення серцевого ритму та провідності
13. серцева недостатність
14. тромбоемболія легеневої артерії

Хвороби кістково- м'язової системи та сполучної тканини:

15. анкілозуючий спондилоартрит
16. гостра ревматична лихоманка
17. дерматоміозит та поліміозит
18. остеоартроз
19. подагра
20. реактивні артрити
21. ревматоїдний артрит
22. системна склеродермія
23. системний червоний вовчак
24. системні васкуліти (вузликовий поліартеріїт, геморагічний васкуліт, гіперсенситивний васкуліт)
25. хронічна ревматична хвороба

Список 3 (невідкладні стани)

1. гіпертензивний криз
2. гостра серцева недостатність
3. зупинка серця
4. колапс
5. гострі порушення серцевого ритму,

Список 4 (лабораторні та інструментальні дослідження)

1. аналіз плевральної рідини

2. аналіз асцитичної рідини
3. аналіз синовіальної рідини
4. аналіз сечі за Зимницьким
5. аналіз сечі за Нечипоренком
6. протеїни крові та їх фракції, С-реактивний протеїн
7. глюкоза крові, глікований гемоглобін,
8. ліпідний профіль крові
9. креатинін, сечовина крові
10. електроліти крові
11. коагулограма
12. сечова кислота крові
13. стандартне ЕКГ (у 12 відведеннях)
14. ехокардіографія та доплерографія
15. загальний аналіз крові
16. загальний аналіз сечі
17. серологічні реакції при аутоімунних захворюваннях
18. рентгеноконтрастна ангіографія
19. методи інструментальної візуалізації органів грудної порожнини
20. методи інструментальної візуалізації черепа, хребта, спинного мозку, кісток та суглобів

Список 5 (медичні маніпуляції):

1. непрямий масаж серця
2. штучне дихання
3. дефібриляція за допомогою ручного автоматичного дефібрилятора-кардіовертера
4. реєстрація стандартної ЕКГ в 12 відведеннях
5. введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне, внутрішньокісткове)
6. забезпечування периферичного венозного доступу
7. вимірювання артеріального тиску
8. відновлювання прохідності дихальних шляхів

3.4 Оцінювання індивідуальних завдань студента

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 10 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності. В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового заняття.

Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент для допуску до іспиту - 70 балів, мінімальна позитивна оцінка на іспиті відповідно - 50 балів.

Оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за всіма темами V курсу проводиться в день іспиту. Оцінювання практичних навичок проводиться за критеріями «виконав», «не виконав».

4. Політика дисципліни

Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс «Внутрішня медицина» та скласти іспит, магістрам необхідно:

- з першого дня включитися в роботу;
- регулярно відвідувати, не спізнюватися і не пропускати практичні заняття;
- попередньо готувати матеріал до його розгляду на практичному занятті;
- на практичних заняття необхідно бути одягнутими у медичний халат, враховуючі застереги щодо розповсюдження коронавірусної хвороби мати також змінні маски, антисептики для обробки рук, мати змінне взуття;
- мати фонендоскоп, зошит, ручку;
- виконувати всі домашні завдання і активно працювати на практичних заняттях;
- при необхідності звертатися за допомогою до викладача.

Магістри можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами безпосередньо під час заняття. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття. Пропуски практичних занять відпрацьовуються година в годину викладачу групи або черговому викладачу. Прийом відпрацювань та консультації проводяться щоденно з 15⁰⁰ – 17⁰⁰ згідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами навчальних занять» від 07.12.2015 № 415.

Певні зміни відпрацювань можливі згідно розпоряджень МОЗ України, керівництва ХНМУ враховуючі епідеміологічну ситуацію поширення коронавірусної хвороби в регіоні.

Студенти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

5. Академічна доброчесність

Важливим напрямом діяльності університету став розвиток системи академічної доброчесності.

Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації Національного агентства забезпечення якості вищої освіти, які затверджені рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року (протокол № 11) в університеті вдосконалено нормативну базу з питань академічної доброчесності. Враховуючи діюче законодавство, ми прагнемо того, щоб університетська спільнота була спрямована на запобігання, перешкоджання та

зупинення проявів академічної недоброчесності шляхом створення позитивного, сприятливого й доброчесного освітнього і наукового середовища.

Наказ №305 від 27.08.19 р. щодо організації навчально-виховного процесу в ХНМУ

Кодекс академічної доброчесності ХНМУ

Наказ № 165 від 02.07.2020 р. про заходи з розвитку системи академічної доброчесності в ХНМУ

Положення про академічну доброчесність

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

Рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти

Закон України «Про освіту», стаття 42

6.Рекомендована література

Базова

1. Внутрішні хвороби: нац. підруч. у 2 частинах для лікарів-інтернів, студ. стар. курсів мед. універ. Ч.1. Розділи 1-8 /Л.В.Глушко, С.В.Федоров, І.М.Скрипник, М.М.Островський/ за ред Л.В. Глушка.– К.: ВСВ"Медицина", 2019.– 680 с.

2. Внутрішні хвороби: нац. підруч. у 2 частинах для лікарів-інтернів, студ. стар. курсів мед. універ. Ч.2. Розділи 9-24 /Л. В. Глушко, С. В. Федоров, І. М. Скрипник, М. М. Островський та ін. /за ред Л. В. Глушка – К.: ВСВ "Медицина", 2019. – 584 с.

3. Середюк Н.М. Внутрішня медицина. Терапія. Підручник 4 вид.; Медицина 2019.- 688 с.

4. Ревматологія: навч. посіб / за ред.. Біловола О.М. – Х.: ХНМУ, 2019. – 312 с

5. І.С.Зозуля, В.І.Боброва, М.І.Тутченко та ін.. Медицина невідкладних станів. / Посібник. «Медицина» 2017. 257 с.

6. Функціональна діагностика: Підручник для лікарів-інтернів та лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України/за ред. О.Й. Жарінова, Ю.А. Іваніва, В.О. Куця. – Київ: Четверта хвиля, 2018. - 736 с.

7. A Textbook of Clinical Pharmacology and Therapeutics/ Derek Waller Anthony Sampson- Elsevier.- 2017.- P.744 - ISBN: 9780702071676

8. Clinical Pharmacology.12th Edition/ Morris Brown Pankaj, Sharma Fraz, Mir Peter Bennett.- Elsevier.-2018-P.720- ISBN: 9780702073281

Допоміжна

1. «Нове в аритмології» для лікарів за спеціальностями «кардіологія», «внутрішні хвороби», «неврологія», «загальна практика – сімейна медицина»: Зб. лекцій / за ред. О.С. Сичова. – К., 2019. – 141 с.

2. Скочко О. В. Клінічний перебіг ішемічної хвороби серця під впливом корекції традиційних та додаткових факторів ризику [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к.м.н. : спец. 14.01.11 "Кардіологія" / Ольга Вікторівна Скочко ; ДЗ "Дніпропетровська МА МОЗУ" ДУ "Ін-т гастроентерології НАМНУ". – Дніпро, 2019. – 22с.

3. Профилактическая медицина и экология : учеб. пособие : в 2-х кн. Кн. 1 / Н. П. Гребняк и др.; под ред.: Н. П. Гребняка - Запорожье : ЗГМУ, 2019. - 152 с.

4. Внутрішні хвороби: Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 /Керівник проекту Александра Кубец, гол ред. Адріана Яремчук- Кочмарик, Анатолій Свінцицький; пер.з польск.– Краків: Практична Медицина, 2018.– 1632 с.

5. Хемптон Дж. Р. ЕКГ у практиці : навч. посіб. / Дж. Р. Хемптон ; пер. з англ. О. І. Ромаскевич. – 6-те вид. – К. : Медицина, 2018. – 560 с.

6. Клінічна фармакологія невідкладних станів у практиці стоматолога : навч. посіб. / О. М. Біловола, Л. Р. Боброннікова, І. І. Вакалюк та ін.; за ред. О. М. Біловола. – К.: Медицина, 2018. – 296 с.

7. Кардиологический альманах – 2018. Доказательная медицина и внедрение ее

достижений в практику // Medicine review. – К., 2018. – 279 с.

8. Свінціцький А.С. Діагностика та лікування ревматичних захворювань. – К.: Видавничий дім «Медкнига», 2017. – 372 с.

9. Паври, Бехзад Б. Обмороки: Рук-во для врачей-кардиологов, и врачей неотложной помощи / Бехзад Б. Паври; ред. Александр Викторович Певзнер; пер. Галина Игоревна Гавриленко. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 176 с.

7. Інформаційні ресурси

1. <http://www.osvita.org.ua> – Освітній портал – все про освіту в Україні.
2. <http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2219> – посилання на сторінку в MOODLE
3. <http://nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
3. <http://korolenko.kharkov.com> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.